

A Fővárosi Ítéletábra az Imre Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve (....) felperesnek a dr. Major Melinda ügyvéd (....) által képviselt alperes neve (....) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perében - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében a Szabó, Kelemen és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 4, ügyintéző: dr. Vágó Laura Cecília ügyvéd) által képviselt Alperesi beavatkozó (....) beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2016. június 29. napján kelt, 35.P..../2016/12. számú ítélete ellen az alperes 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül közölje a felperessel, hogy az Alperesi beavatkozó által 2012. december 20. napján kibocsátott, határozatlan futamidejű, változó kamatozású, euróban denominált 102.000.000 euró össznévértékű ... kódszámú kötvény 2016. február 5. napján az alperes vagy az alperes 1996. évi LXXXVI. törvény szerinti kapcsolt vállalkozásának tulajdonában, mérlegében vagy bármely egyéb módon a kezelésében volt-e.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül közölje a felperessel, hogy az Alperesi beavatkozó által kibocsátott 2022. március 31-i lejáratú változó kamatozású, forintban denominált 15.000.000.000 forint össznévértékű ... kódzámmal rendelkező kötvényből, továbbá a 2022. március 31-én lejáró változó kamatozású, euróban denominált 50.000.000 euró össznévértékű ... kódzámmal rendelkező kötvényből az alperes a 2016. február 5. napjáig terjedő időszakban mikor, milyen árfolyamon és összesen mekkora névértéken jegyzett vagy vásárolt, továbbá, hogy a 2016. február 5. napjáig terjedő időszakban ezen kötvények után mikor és milyen összegű kamatbevételt realizált, azokat mikor, milyen mértékben és kinek értékesítette.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül közölje a felperessel, hogy az alperes 2013. december 31-i fordulónappal készített mérleg és eredménykimutatásában szereplő „Alapvető kölcsöntőke kötvény” az Alperesi beavatkozó által kibocsátott ... kódszámú kötvénnyel azonos-e. Amennyiben igen, úgy az alperes 2016. február 5. napjáig mikor és milyen összegű kamatbevételt realizált a kötvény után.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül közölje a felperessel, hogy az alperes mely testülete és mikor döntött az Alperesi beavatkozó által kibocsátott ... kódszámú kötvény jegyzéséről. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, rendelkezett arról, hogy a felek a költségeiket maguk viselik és megállapította, hogy az eljárás illetékmentes.

Az ítélet indokolásában a törvényszék az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 28. § (3) bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy a tényállásban részletesen ismertetett felperesi adatigénylés kellően pontos volt, egyértelműen meghatározta a megismerni kívánt adatok körét. Az elsődleges kereseti kérelem azonban nem felelt meg az adatigénylésnek, annál bővebb, ezért az abban megjelölt adatok közül csak azok megismerhetőségét vizsgálta, amelyeket korábban a felperes az adatigénylésben is feltüntetett. Azon adatok vonatkozásában, amelyekkel a felperes megismerési igénnyel nem fordult az alpereshez, a keresetet elutasította. Kitért ennek kapcsán a másodlagos kereseti kérelemre is - amelyet a felperes a per folyamán terjesztett elő és az adatigénylés szerinti adatok közlésére irányult - és az Infotv. 31. § (1) bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy az a 30 napos perindítási határidő után érkezett, ezért azt elutasította.

Az érdemben vizsgált adatokkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság a M... F... B... Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény (MFBtv.) 1. § (1)-(2) bekezdései, 2. §-a, 3. § (1)-(3) bekezdései alapján megállapította, hogy az alperes az állami vagyon része, tevékenysége közfeladat ellátásának minősül, egyéb üzletszerű tevékenységet pedig kizárólag a közfeladataihoz közvetlenül kapcsolódóan végezhet. Az alperes részvénytársasági formában működő jogi személy, részvényei állami tulajdonban állnak, tehát vagyona a nemzeti vagyon része, így a gazdálkodására vonatkozó adatok az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése és az Infotv. 3.§ 5. pontja alapján közérdekű adatok. Hangsúlyozta, hogy üzletszerű tevékenységet csak a közfeladatainak ellátásával közvetlenül kapcsolódóan végezhet, így ezen tevékenységével kapcsolatos adatok is közérdekűnek minősülnek.

Kifejtette, hogy a közérdekű és a közérdekből nyilvános adat két egymástól elkülöníthető adatkört ölel fel. Az Infotv. 27. § (3) bekezdésében hivatkozott üzleti titokkal kapcsolatos korlátozás csak a közérdekből nyilvános adatokra vonatkozatható. Ez következik a jogszabályhely nyelvtani értelmezéséből, amit alátámaszt a 2013. évi XCI. törvény indokolása, ami a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatokat a régi Ptk. ún. üvegzsze szabályainak megfelelően kiveszi az üzleti titok fogalma alól és ezzel erősíti meg az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését. Utalása szerint az Infotv. 27. § (3) bekezdése szerinti adatkörnek az adatkezelőit ténylegesen a (3a) bekezdés határozza meg. Az így meghatározott személyi kör nem azonos az Infotv. 26. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Ekként az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése és az Infotv. 27. § (3) bekezdése alapján közérdekű adat esetén üzleti titokra hivatkozással az adat közlését nem lehet megtagadni. Az elsőfokú bíróság ítéletében felhívta a 3026/2015. (II. 9.) AB határozat V., továbbá a 8/2016. (IV. 6.) AB határozat 63. pontjait, amelyekből azt a következtetést vonta le, hogy az Infotv. 27. § (3) bekezdése szerinti korlátozás nem a közérdekű adatokra vonatkozik. A közfeladatot ellátó szerv által kezelt adatok közül az Infotv. 26. § (2) bekezdése határozza meg, hogy mely adatok minősülnek közérdekből nyilvánosnak, az Infotv. 27. § (3) bekezdésével érintett adatkezelői kör azonban nem a közfeladatot ellátó szervek. Így az alperes kezelésében álló és tevékenységére vonatkozó adatok közérdekű adatnak minősülnek, azok nyilvánosságra hozatalát és megismerhetőségét a jogszabály nem korlátozza, ekként az üzleti titokra való hivatkozás nem foghat helyt, ezen adatok megismerhetőek.

Rámutatott, hogy amennyiben az alperes és a beavatkozó között üzleti kapcsolat jött létre, az az MFBtv. 3. § (1) bekezdése alapján kizárólag az alperes közfeladatainak ellátásához közvetlenül kapcsolódó üzletszerű tevékenység keretében valósulhatott meg. Egy olyan gazdasági társaságnak, amely közfeladatot ellátó szervvel lép gazdasági kapcsolatba számolnia kell azzal, hogy az erre vonatkozó adatok megismerhetővé válnak. Ennek megfelelően a beavatkozónak is tűrnie kell, hogy esetlegesen az alperesre vonatkozó törvényi rendelkezések alapján a gazdálkodásával, tevékenységével kapcsolatos adatok bárki által megismerhetővé váljanak.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az adatkérés, azaz 2016. február 5. napján fennálló állapotra vonatkozóan a kért adatok közlésére kötelezte az alperest. Az ezt követő időszak tekintetében azonban adatigénylés hiányában a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amiben a döntés részbeni megváltoztatásával a kereset mindenre kiterjedő elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az ítélet tévesen jutott arra a megállapításra, hogy közérdekű adat esetén üzleti titokra hivatkozással az adat közlése nem tagadható meg, ez az Infotv. 27. § (3) bekezdéséből nem következik. Az Alaptörvény a VI. cikk (2) bekezdésével ugyan mindenki számára biztosítja a jogot a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, de ez az alapjog nem abszolút és nem korlátlan. Korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott feltételek szerint kerülhet sor, azaz akkor jogszerű, ha az más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával és az arányosság elvének megfelelően történik.

Az üzleti titok védelméhez való jog is alkotmányos alapjog, mely a magántitokhoz való jog részeként élvez védelmet és az Alkotmánybíróság az üzleti titok esetében is megállapította határozataiban az alkotmányos védelem szükségességét. Az Infotv. 27. § (3) bekezdése alkotmányos alapjog, az üzleti titok védelméhez való jog érvényesülése érdekében is korlátozza az adatnyilvánosságot. Ez következik abból is, hogy utolsó mondata csak példálózóan utal a védett ismeretre, mint az adatnyilvánosság korlátjára, ezzel biztosítva, hogy védelmet kapjon minden olyan adat, melynek nyilvánosságra kerülése az üzleti tevékenység végzésére sérelmes. A jogszabály arányossági mérlegelést írt elő, amikor kimondja, hogy a nyilvánosságra hozatal nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a védett ismerethez - való hozzáférést, amelynek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. Az adatközlés megtagadása tehát arányossági mérlegelés alapján lehetséges, aminek során az adatnyilvánossághoz fűződő érdeket kell összevetni az üzleti tevékenység végzését érő sérelemmel. Visszaautalt rá, hogy üzleti tevékenysége körébe tartozik az is, hogy kötvényeket vásárol és értékesít. Amennyiben az adatkiadásra köteles lenne, akkor ennek révén üzleti partnerei megtudhatnák, hogy milyen kötvényeket, milyen mennyiségben és milyen feltételekkel vásárol és ad el, ezzel pedig lehetetlenné válna az alperes számára, hogy egyedileg megtárgyalt üzleti megállapodások útján, piaci feltételek mellett vásároljon és adjon el, miáltal üzleti tevékenysége végzése szempontjából aránytalan sérelmet szenvedne.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel.

Az alperesi beavatkozó a fellebbezésre észrevételt nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla csak a fellebbezéssel érintett körben bírálta felül az elsőfokú ítéletet, az ítélet nem támadott rendelkezését - a meghaladó kereset elutasítását - nem érinthette.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntése helyes, indokaival azonban csak kisebb részben értett egyet a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság megfelelően állapította meg az Infotv. és az Alaptörvény alapján, hogy az alperes vagyona a nemzeti vagyon része, így a gazdálkodására vonatkozó, igényelt adatok közérdekű adatok. Ezt az alperes nem is vitatta. Helyesen fejtette ki azt is, hogy a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok egymástól elkülöníthető adatkört fognak át. Nem volt azonban

osztható az az álláspontja, hogy a közérdekű adatok megismerhetővé tételére vonatkozó kötelezettség esetén az Infotv. 27. § (3) bekezdése nem alkalmazható.

Az elsőfokú bíróság a jogszabály nyelvtani értelmezése alapján jutott arra a következtetésre, hogy az leszűkíti a közérdekből nyilvános adatokra azon adatok körét, amelyek esetében az üzleti titokra hivatkozni lehet, mert a 27. § (3) bekezdésének első mondata közérdekből nyilvános adat vonatkozásában határoz meg az üzleti titokra vonatkozó kivételt. Ennek alátámasztásául hivatkozott az Infotv-t módosító 2013. XCI. tv. indoklására, ami szerint ezzel a szabállyal a törvény a közpénzekkel való rendelkezéssel, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatokat a régi Ptk. ún. üvegzseb-szabályainak megfelelően kiveszi az üzleti titok fogalma alól és ezen törvényi szintű rendelkezéssel erősíti meg az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését.

E helyes hivatkozása folytán vissza kell tekinteni a régi Ptk. és az Infotv. korábbi szabályára, amelyeket a Kúria iránymutató döntései következetesen akként értelmeztek, hogy a közpénzekkel összefüggő, annak felhasználására vonatkozó adatok nyilvánosságra hozatalát főszabály szerint az üzleti titokra való hivatkozás nem korlátozhatja vagy akadályozhatja. Az üzleti titokra való hivatkozás azonban nem kizárt, a megismerhetőség alól kivételt képezhetnek - alperesi bizonyításuk esetén és a bírósági mérlegelés eredményeként - az olyan védett, és a jogszabályban nem taxatív felsorolt adatok, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, ezekre a nyilvánosságra hozatali kötelezettség nem terjed ki. Az új Ptk. és az Infotv. módosításának hatálybalépése lényegében nem változtatott a fentiekben.

A Ptk. 2:47. § (1) és (2) bekezdése, valamint az Infotv. 27. § (3) bekezdése alapján továbbra is az állapítható meg, hogy közérdekű adatok esetében is történhet üzleti titokra hivatkozás, de az nem jelenti abszolút értelemben a nyilvánosság korlátozását, arra csak akkor kerülhet sor, ha a megismerés lehetősége az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. Adatigényléskor a magántitok körébe tartozó üzleti titokhoz, valamint az információs szabadsághoz fűződő alapjogok ütközhetnek egymással, függetlenül attól, hogy közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat megismerhetősége a vitás. Az Alkotmánybíróság - az üzleti titok Ptk-beli meghatározására és a jogi személy gazdálkodó szervezetek életében betöltött jelentőségére tekintettel - a magántitok egyik fajtája, az üzleti titok esetében is megállapította az alkotmányos védelem szükségességét, ahogy arra az alperes helytállóan hivatkozott.

Helyesen érvelt a fellebbezés azzal is, hogy az Infotv. 27. § (3) bekezdés második mondata arányossági mérlegelést ír elő, de annak elvégzését követően a kereset elutasítására irányuló fellebbezés mégsem vezetett eredményre.

Az aránytalan sérelmet okozó jelleg vizsgálata során egyedileg kell mérlegelni, hogy a megismeréshez, vagy annak kizárásához fűződik-e nagyobb súlyú közérdek. A bizonyítás az Infotv. 31. § (2) bekezdése értelmében az alperest terheli, akinek pontosan meg kell jelölnie, hogy a kért adat milyen okból minősül üzleti titoknak. Ha az alperes nem jelöli meg a védendő érdeket, csak általánosságban hivatkozik üzleti titokra, akkor védekezése bizonyítatlan marad, az adatokat kiadni köteles.

A két alapjog közötti összeütközést a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-a alapján írt jogkörében eljárva mérlegelte és arra a következtetésre jutott, hogy a jelen esetben a közérdekű adat megismerése iránti alapjog védelme indokolt.

Az alperes arra hivatkozott, hogy üzleti tevékenysége során kötvényeket vásárol és értékesít. Amennyiben ezek az adatok nyilvánosak lennének, akkor potenciális üzleti partnerei megtudnák,

hogy milyen kötvényeket, milyen mennyiségben, milyen feltételekkel vásárol és ad el, ezzel pedig lehetetlenné válna, hogy egyedileg megtárgyalt üzleti megállapodások alapján, piaci feltételek mellett kössön üzletet. Mindez aránytalan sérelmet okozna számára.

Az adatigénylés három kötvénnyel volt kapcsolatos, ezért egyéb adatok hiányában, a mennyiségre is tekintettel, önmagában nem lehetett arra következtetni, hogy a kiadni rendelt adatok az alperes teljes kötvény-értékesítési-vételi stratégiájának feltárását eredményezik. A felperes az egyik kötvény tekintetében azt tudakolta, hogy az az alperes kezelésében van-e, illetve azonos-e egy, az eredménykimutatásban szereplő kötvénnyel, és mi volt a jegyzéséről való döntés ideje. Ezen információk alapján az alperes üzleti partnerei egyetlen kötvénnyel szerezhetnek tudomást, annak alapján általános, az üzleti tevékenységet akadályozó következtetések nem vonhatóak le. A felperes mindhárom kötvény vonatkozásában igényelt adatot a realizált kamatbevételekről, ami azonban a közvagyon felhasználásával kapcsolatos, amely kiemelt közérdek. Az alperes további bizonyítást nem ajánlott, az üzleti titok védelmére lényegében csak általánosságban hivatkozott. Egyéb indok nélkül a másodfokú bíróság a közvagyon felhasználásának nyilvánosság általi ellenőrzését tartotta indokoltabbnak, és a közérdekű adatok megismerhetősége mellett döntött.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírált részét - a fentiek szerinti eltérő indokok alapján - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pereszes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére, amelyhez áfa adódik.

A per az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

, 2016. december 8.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági ügyintéző